

СЛОВО

на Възнесение Господне

За спасителното понасяне на скърбите. Реалното съществуване на вечните адски мъки

Произнесено в руската църква "Св. Николай", гр. София, 9/22.V.1947 г.

КОГАТО майката отделя младенеца от гърдите си, той често горчиво плаче: струва му се, че майка му го е изоставила завинаги и всичко за него е свършено. Но когато тя отново го вземе в прегръдките си, неговата радост няма край. Подобно нещо, по думите на св. Йоан Златоуст, се случва и в нашия живот, когато Господ ни посещава с тежки скърби. Тогава и на нас ни се струва, че Той ни е оставил завинаги, че всичко е свършено, че за нас няма никаква радост, никакво просветление и ние сме загинали. Но Господ ни изпраща тежки скърби не за наша погибел, а за вразумление - за да ни изпита във вярата и да ни спаси. Нима Господ може да ни изостави, след като е казал: Няма да ви оставя сираци; ще дойда при вас (Йоан 14:18); ето, Аз съм с вас през всички дни до свършена на света (Мат. 28:20). Тази мисъл - че Господ никога няма да ни остави, че Той е винаги с нас със Своята закрила и Своята радост - светата Църква е изразила в думите на кондака на днешния празник: ... Възнесъл си се в слава, Христе Боже наш, и, без никак да се отделяш, Ти пребъдваш неотстъпно с нас и зовеш към тези, които Те обичат: "Аз съм с вас и никой не ще ви надделее."

Ако ние с вас, мои възлюбени в Христа чеда, четяхме по-често Библията, то никога не бихме помислили, че сме изоставени от Бога по време на нашите скърби. От библейските примери бихме знаели, как дивно промислителната Божия десница се е проявявала в живота на истинските Божии раби, когато те преживявали тежки скърби, беди и всевъзможни напасти. Библията ни разказва какви нещастия е търпял Йосиф Прекрасни през своя живот, почти от самото си детство. Поради това, че върху него лежал печатът на особеното Божие избраничество, неговите братя силно му завиждали и накрая решили да го погубят. По съвета на най-големия брат Рувим, те се отказали от страшния замисъл. Но макар че не убили Йосиф, те го хвърлили в един празен ров, а след това го продали на мадиамски търговци, пътуващи за Египет. Тук с Йосиф се случило ново страшно нещастие. Наклеветен от блудната жена на велможата на египетския фараон Потифар, той едва не бил убит и бил хвърлен в тъмница. Но Господ не оставял Йосиф и по дивния Божий промисъл той бил освободен от тъмницата, а след това станал управител на целия Египет. Нещо повече: той спасил от гладна смърт всички свои братя и баща си, комуто Господ дарувал неизказаната радост да види жив и в такава слава своя най-любим син Йосиф.

Така дивно е пребъдвал Господ и с другите Свои истински раби - старозаветните праведници, в техните тежки скърби, изпълнявайки над тях словата Си: Ще забрави ли жена кърмачето си, не ще ли пожали сина на утробата си? Но, ако би и забравила тя, Аз няма да те забравя, казва Господ (Ис. 49:15).

Но безбройни са и новозаветните праведници, в живота на които, особено при тежки скърби, дивно се е проявявала промислителната Божия десница. Затова след Библията техните жизнеописания трябва да бъдат най-утешителните четива за нас. В тях се разказва как Господ е защищавал Своите раби от всякакви беди, как ги е закрилял със Своята благодат и с какви неземни радости е изпълвал сърцата им. Не случайно великият праведник на Руската Църква, Воронежкият архиепископ Антоний, духовно близък на преп. Серафим Саровски, наричал своята домашна библиотека, съдържаща светоотеческите творения и жизнеописанията на светците, райска градина. Защото тук, в четенето на светите книги той намирал благодатен, утешителен отдих от своите архипастирски трудове и от всекидневните си сърдечни тревоги.

Нека и ние, възлюбени, да гледаме по този начин на Чети-Минеите, на всички жизнеописания на светиите и да ги четем винаги, особено в минути на скръб.

Но ето на какво още трябва да обърнем внимание. В кондака на днешния празник се казва: и зовеш към тези, които Те обичат: "Аз съм с вас и никои не ще ви надделее". Ясно е, че Господ явява Своето дивно застъпничество на онези, които Го обичат. А кои са онези, които Го обичат? На този въпрос отговаря Сам Господ със следните думи: Който Ме люби, ще спази словото Ми... Който Ме не люби, не спазва словата Ми (Йоан 14:23-24). Следователно ако изпълняваме словата на нашия Спасител, ние ще показваме с това своята любов към Него, заради която Той ще ни защищава при всички напасти в нашия живот и ще пребивава винаги и неотстъпно с нас със Своята благодат и Своята радост.

Пита се обаче кои слова на Христа трябва да спазваме ние с вас, възлюбени? Много, твърде много слова е изрекъл Господ, но всички те по своята същност са били проповед за царството Божие, за Царството небесно, или с други думи - проповед за вечния блажен живот в единение с Христа. Това царство Божие Господ е проповядвал от самото начало на Своята месианска спасителна дейност, дори до края на земния Си живот. За царството Божие Той е говорил на учениците Си и в продължение на четиридесет дни след Своето Възкресение, до самото Си Възнесение на небето, както чухме днес на литургията в апостолското четиво. Наред с това обаче, в повествованието за Своя Страшен съд и в притчите Си, Господ е говорил и за вечен живот, изпълнен с адски мъки.

Всички ние, които вярваме в Христа, се стараем да пазим словата Му за бъдещия вечноблажен живот в Небесното царство. Но мнозина измежду

вярващите се съмняват в Господните слова за бъдещия живот с мъчения за бесовете и грешниците. Мнозина от нас даже отричат вечността на адските мъки, казвайки, че Господ е всеопрощаваща Любов, че Той ще прости всички наши грехове, ще прости дори на бесовете и накрая ще има само вечен блажен живот, без никакви адски мъки.

Пазете се, мои възлюбени чеда, от това толкова разпространено днес учение, произхождащо от лъжливата, хуманистична, сантиментална, а всъщност дяволска мисъл, че Бог е само всеопрощаваща Любов. Господ е не само наш любвеобилен Отец, Той е в същото време и праведен, страшно наказващ Съдия. Бог има не само свойството благодат, но и свойството правосъдие. И може ли да бъде иначе, когато Сам Той учи за съществуването на вечни мъчения за грешниците и бесовете!

Ясно е тогава, че всички, които не признават вечността на мъченията, отричат думите на Самия Господ, че такива мъчения ще има и следователно изпадат в ужасна ерес, която води до отричане на цялото християнство. И наистина, ако Господ прощава и ще прости всички грехове, ако прости не само на хората, но и на бесовете, то защо е било нужно Той да дойде в света, да се въплъти от Пресветата Дева Мария, да страда и да умре на Кръста? Защо тогава е трябвало да изпраца на апостолите, а след това и на всички вярващи, чрез Тайнствата на Православната Църква, благодатта на Светия Дух, която е плод на страданията и смъртта на Христа?

Освен това отричането на вечните мъки води до разслабване на нашата християнска нравственост, защото страхът от вечните мъки е една от основите на нашата нравствена дейност. Ето защо светата Църква на V Вселенски събор е предала на анатема Ориген за неговото еретическо учение, отричащо Христовите слова за вечността на адските мъчения.

Затова, мои възлюбени в Христа братя и сестри, бойте се като от геенски огън от това учение, от тази ерес. Нека свято спазваме Христовите слова и за бъдещия вечноблажен живот, и за бъдещия вечноадски живот с неговите мъки. Към първия нека всецяло да се стремим, а от втория - с цялото си същество да бягаме. Ако спазваме всички слова на Господа, то в това ще се проявява нашата любов към Него. А за тази наша любов към Христа Господ винаги ще бъде наш Застъпник и наша Радост във всичките ни скърби. Тогава в цялата си пълнота ще се осъществят над нас думите на кондака в чест на днешния велик празник Възнесение Господне: Възнесъл си се в слава, Христе Боже наш, и без никак да се отделяш, Ти пребъдваш неотстъпно с нас и зовеш към тези, които Те обичат: "Аз съм с вас и никой не ще ви надделее." Амин.